

MINISTRI KÄSKKIRI

5.06.2025 nr 1.1-2/25/156

**Kohtla-Järve linna ja tema hallatavate
üldhariduskoolide haldusjärelvalve õiendi
kinnitamine**

Vabariigi Valitsuse seaduse § 75¹, põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 87 lõigete 1 ja 2 ning haridus- ja teadusministri 28.03.2025 käskkirja nr 1.1-2/25/74 „Haldusjärelvalve algatamine Kohtla-Järve linna ja tema hallatavate üldhariduskoolide üle“ alusel.

1. Kinnitan Kohtla-Järve linna ja tema hallatavate üldhariduskoolide haldusjärelvalve õiendi (lisatud).
2. Kohtla-Järve linnal esitada õiendis tehtud ettekirjutuste täitmise kohta Haridus- ja Teadusministeeriumile kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmist tõendavate dokumentidega viie tööpäeva jooksul peale ettekirjutuse tähtaega.
3. Kui Kohtla-Järve linn koolipidajana ei täida õiendis tehtud ettekirjutusi tähtaja jooksul, võib Haridus- ja Teadusministeerium rakendada pidajale sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras. Sunniraha ülemmäär on 9600 eurot.
4. Käesolevat käskkirja on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Kristina Kallas
minister

KOHTLA-JÄRVE LINNA JA TEMA HALLATAVATE ÜLDHARIDUSKOOLOIDE HALDUSJÄRELEVALVE ÕIEND

I SISSEJUHATUS

1. Järelevalvet teostati haridus- ja teadusministri 28.03.2025. a käskkirja nr 1.1-2/25/74 „Haldusjärelevalve algatamine Kohtla-Järve linna ja tema hallatavate üldhariduskoolide üle“ alusel.
2. Järelevalves kontrolliti, kas kooli pidaja ja koolide juhtkonnad on loonud võimalused eestikeelsele õppele üleminekuks, kas Kohtla-Järve linna hallatavad eestikeelsele haridusele üleminevad koolid on taganud vastavalt nõuetele 1. ja 4. klassidele eestikeelse õppe, kas Kohtla-Järve linna üldhariduskoolide 1. ja 4. klasside õppetöö keeleks on eesti keel, kas koolides on piisav arv kvalifikatsiooniga õpetajaid ning kas õpilastele on tagatud õigusaktides nõutud tugispetsialistide teenused.
3. Järelevalvet Kohtla-Järve linna ja tema hallatavate üldhariduskoolide üle teostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna juhataja Raina Loom, õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna juht Elen Ruus, järelevalve valdkonna nõunikud Hille Voolaid, Ruth Elias, Anne Põldsaar ja Mare Tamm, järelevalve valdkonna õigusnõunik Margit Ahu, järelevalve valdkonna peaekspert-analüütik Rena Selliov, järelevalve valdkonna õigusnõunik-peaekspertid Elisabeth Niido ja Triin Hüva, järelevalve valdkonna peaekspertid Berit Asuküla, Kaidi Maask ja Inna Mikli.
Järelevalvesse olid kaasatud Keeleameti järelevalveosakonna juhataja Merle Loodus-Adamson, Tallinna ja Harjumaa järelevalvetalituse peainspektorid Roman Kallas, Vivika Konsap ja Janika Lindpere ning Ida-Viru järelevalvetalituse peainspektor Marge Mägi-Puss ja vaneminspektor Erika Lindsalu.
4. Järelevalve algas 7. aprillil 2025.
5. Järelevalves vaadeldi õppetunde, tutvuti koolide dokumentidega, kontrolliti õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide vastavust Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud kannetele ja kvalifikatsioonide vastavust kehtivatele nõuetele, vesteldi koolipidaja esindajate ning koolide juhtkondadega.

II KOKKUVÕTE

Kohtla-Järve linn on viie üldhariduskooli pidaja: Kohtla-Järve Ahtme Põhikool, Kohtla-Järve Kesklinna Põhikool, Kohtla-Järve Maleva Põhikool, Kohtla-Järve Slaavi Põhikool, Kohtla-Järve Tammiku Põhikool.

Maleva Põhikooli kõik klassid läksid eestikeelsele õppele üle 1. septembrist 2024. Ahtme Põhikool, Kesklinna Põhikool, Slaavi Põhikool ja Tammiku Põhikool on eestikeelsele haridusele üle minemas, 1. ja 4. klassides toimub õppetöö valdavalt osas eesti keeles ning mitmes koolis on eestikeelsele õppele üle läinud ka teised klassid. Mitmeid õppeaineid, nt loodusõpetust, inimeseõpetust, muusikat, kunsti, kehalist kasvatust õpetatakse eesti keeles.

Kohtla-Järve munitsipaalkoolide 1. ja 4. klasside õppetöö toimus valdavalt osas eesti keeles. Järelevalves vaadeldi kokku 91 õpetaja 218 õppetundi, eestikeelseks loeti neist 191 (88%). 1. klasside 60 õppetunnist loeti eestikeelseks 54 (90%) ja 4. klasside 133 õppetunnist 113 (85%). Muudes klassides vaadeldud 25 õppetunnist loeti eestikeelseteks 24 (96%). Ahtme Põhikoolis ja Tammiku Põhikoolis olid kõik vaadeldud tunnid eestikeelsed.

Vaadeldud tundides rääkisid õpetajad valdavalt eesti keeles, nende eesti keel oli enamasti sujuv ja vigaeta, kuid kaheksas (4%) tunnis eksisid õpetajad keelereeglite vastu sageli. Tundides kasutatud õppematerjal oli eestikeelne, vaid üksikudel juhtudel venekeelse tõlkega, neis tundides oli tõlge asjaolusid arvestades vajalik. Vaadeldud tundide klassipäevikute sissekanded olid 90 õpetajal eestikeelsed ja 1 õpetajal venekeelsed.

Kõikides koolides olid õpilastele avatud pikapäevarühmad. Ahtme Põhikoolis on 1.–3. klassi õpilastel võimalus olla oma klassiõpetajaga kella 14-ni ning edasi töötab üks pikapäevarühm, Kesklinna Põhikoolis töötab kaks rühma: 1.–3. klassi ja 4. klassi õpilastele, Maleva Põhikoolis 1. ja 2. klassi õpilastele, 4. klasside õpilasi juhendavad klassijuhatajad, et õpilased saaksid pärast tunde abi õpiülesannete tegemisel, Slaavi Põhikoolis on pikapäevarühm 1. klasside õpilastele, Tammiku Põhikoolis on õpilastel võimalus olla pikapäevarühmas kella 14ni oma klassiõpetajaga ning edasi töötab üks pikapäevarühm 1.–4. klassi õpilastele.

Koolides korraldatakse eestikeelset huvitegevust vähesel määral, oma võimaluste piires. Linn finantseerib eestikeelset huvitegevust projektipõhiselt. Õpilased osalevad ka linna korraldatavatel eestikeelsetel üritustel ja tegevuspäevadel, pidaja sõnul toimuvad linna üritused eestikeelsetena. Linna huvikoolides tegutsevaid eestikeelseid huviringe on vähe, kuna eestikeelseid juhendajaid on keeruline leida.

Kõikides koolides on korraldatud 1. ja 4. klassi õpilaste vanematele ja 4. klasside õpilastele rahuloluküsitlusi, mille tulemused kinnitavad, et nii õpilased kui ka lapsevanemad on eestikeelsele õppele üleminekuga valdavalt kohanenud ja rahul.

Õppe- ja kasvatusala töötajaid, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded, oli koolides (seisuga aprill 2025) kokku 239, neist 226 olid õpetajad. Kvalifikatsioon ei vastanud nõuetele 1 tugispetsialistil ning 114 õpetajal.

Õpetajatest 112 (50%) omavad nõutavat kvalifikatsiooni, 114-l (50%) nõutavat kvalifikatsiooni ei ole.

Ahtme Põhikoolis töötab 43 õpetajat, neist 23 (53%) kvalifikatsioon vastab nõuetele, 20-l (47%) ei vasta.

Kesklinna Põhikoolis töötab 46 õpetajat, neist 17 (37%) kvalifikatsioon vastab nõuetele, 29-l (63%) ei vasta.

Maleva Põhikoolis töötab 51 õpetajat, neist 27 (53%) kvalifikatsioon vastab nõuetele, 24-l (47%) ei vasta.

Slaavi Põhikoolis töötab 41 õpetajat, neist 22 (54%) kvalifikatsioon vastab nõuetele, 19-l (46%) ei vasta.

Tammiku Põhikoolis töötab 45 õpetajat, neist 23 (51%) kvalifikatsioon vastab nõuetele, 22-l (49%) ei vasta.

Koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arvu ei saa nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt piisavaks lugeda.

Ahtme Põhikoolis on EHISE andmetel nädalas kokku 867,5 õppetundi, neist 465 (54%) annavad kvalifikatsiooniga ja 402,5 (46%) kvalifikatsioonita õpetajad.

Kesklinna Põhikoolis on EHISE andmetel nädalas kokku 912 õppetundi, neist 384 (42%) annavad kvalifikatsiooniga ja 528 (58%) kvalifikatsioonita õpetajad.

Maleva Põhikoolis on EHISE andmetel nädalas kokku 1031 õppetundi, neist 566 (55%) annavad kvalifikatsiooniga ja 465 (45%) kvalifikatsioonita õpetajad.

Slaavi Põhikoolis on EHISE andmetel nädalas kokku 786 õppetundi, neist 437 tundi (56%) annavad kvalifikatsiooniga ja 349 (44%) kvalifikatsioonita õpetajad.

Tammiku Põhikoolis on EHISE andmetel nädalas kokku 877 õppetundi, neist 465 (53%) annavad kvalifikatsiooniga ja 412 (47%) kvalifikatsioonita õpetajad.

Õppe- ja kasvatusala töötajaid, kellel puudub vajalik B2 keeletase, oli kokku 39, neist 38 on õpetajad ja 1 tugispetsialist. Ahtme Põhikoolis on 6, Kesklinna Põhikoolis 10, Slaavi Põhikoolis 8 ja Tammiku Põhikoolis 14 õpetajat, kel puudub vajalik B2-tasemel eesti keele oskus. Kesklinna Põhikoolis puudub vajalik keeleoskus psühholoogil. Maleva Põhikoolis oli kõikidel õpetajatel B2-tase olemas. Eesti keele ja eesti keeles õpetavatest õpetajatest puudus nõutav C1 keeletase viiel, neist Maleva Põhikoolis kahel, Slaavi Põhikoolis kahel ja Tammiku Põhikoolis ühel õpetajal.

Kõikides koolides on õpetajaid, kes on läbinud keelekümluse või lõimitud aine- ja keeleõppe (edaspidi *LAK-õpe*) koolitusi. LAK-õppe koolitusi planeerivad ja korraldavad ka koolid ise. Järelevalves selgus, et LAK-õppe põhimõtteid igapäevases õppetöös siiski süsteemselt ei rakendata, see valdkond vajab pidaja ning koolide juhtkondade täiendavat tähelepanu ja toetamist. Väga paljud õpetajad on koolis tööd alustanud augustis 2024 ning ei ole veel pikematel koolitustel osalenud.

Kohtla-Järve linna kõikides koolides on tagatud sotsiaalpedagoogi teenus, kuid mõnes koolis on teenuse vajadus suurem, kui pakutakse. Eripedagoogi teenus on tagatud vaid Tammiku Põhikoolis. Logopeedi teenust osutatakse Maleva Põhikoolis ja Tammiku Põhikoolis, kuid Maleva Põhikoolis on teenuse vajadus pakutavast suurem. Psühholoogi teenus on tagatud Kesklinna Põhikoolis ja Tammiku Põhikoolis.

Koolides töötab kokku 13 tugispetsialisti, kõik 4 (eripedagoog, logopeed, sotsiaalpedagoog, psühholoog) tugispetsialisti on olemas vaid Tammiku Põhikoolis.

Koolid ei ole suutnud tugispetsialiste palgata ning ei ole ka erasektorist teenust osutavaid spetsialiste leidnud.

Pidaja ja koolid on koostanud eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskavad. Ahtme Põhikool, Slaavi Põhikool ja Tammiku Põhikool on püstitanud üleminekunga seotud eesmärgid ka arengukavas, Maleva Põhikoolil kehtiv arengukava puudub. Eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskavades planeeritud viiakse ellu üldtööplaani või üldtööplaani lisana koostatud tegevuskava kaudu. Suuremat tähelepanu peab edaspidi pöörama õppe kvaliteedi seirele, et saada tagasisidet, kas ja kuivõrd õpitulemused on eestikeelsele õppele üleminekul muutunud. Lisaks soovitame jätkata tihedat koostööd lastevanematega.

Käesoleva õiendi eelnõu edastati kooli pidajale ja koolidele ärakuulamiseks 27.05.2025. Kooli pidaja saatis oma vastuse 29.05.2025. Kooli pidaja ja koolide muudatusettepanekuid on õiendis arvestatud.

III OLUKORRA KIRJELDUS

1. Põhikooli õppekeel

1.1. Põhikooli ja gümnaasiumi õppekeel on eesti keel¹. Hoolekogu ettepanekul ja linna- või vallavolikogu otsuse alusel võib muu keel olla õppekeeleks eesti keele asemel 2024/2025. õppeaastal põhikooli 2., 3. ja 5.–9. klassis². Põhikooli pidamisel peab kooli pidaja tagama põhikooli riikliku õppekava nõuetele vastava õppekeskkonna olemasolu ning võimalused õpilase arengu toetamiseks.³

Järelevalve teemast lähtudes vaadati, kas omavalitsuse kõigis eestikeelsele haridusele ülemineku munitsipaalkoolide 1. ja 4. klasside õppetöös kasutatav keel on eesti keel (joonised 1–3).

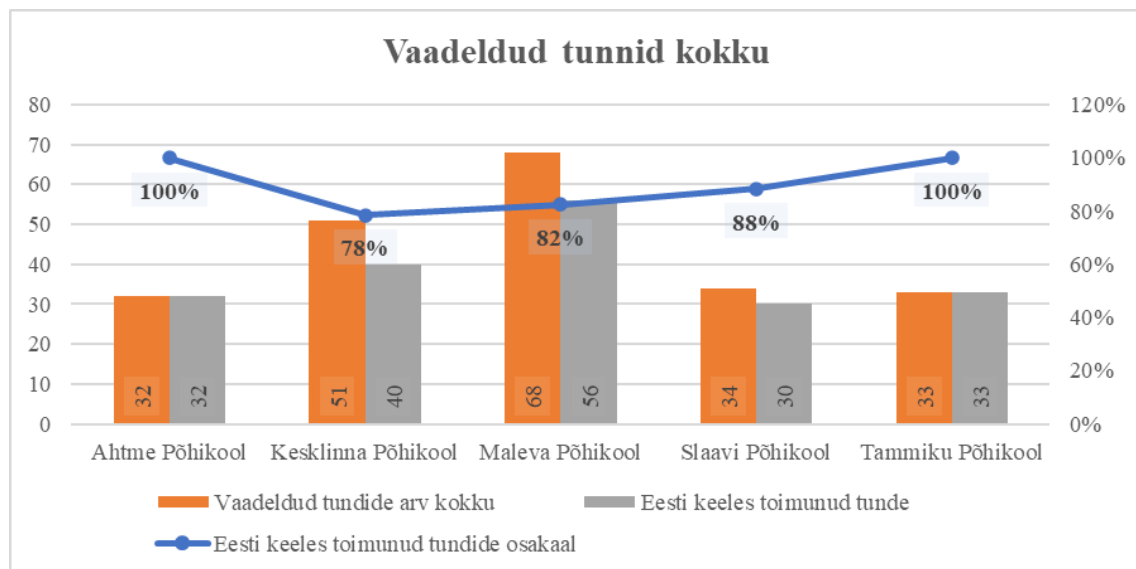
¹ PGS, § 21 lg 1.

² PGS, § 100¹⁵ lg 1 p 1.

³ PGS, § 7 lg 1.

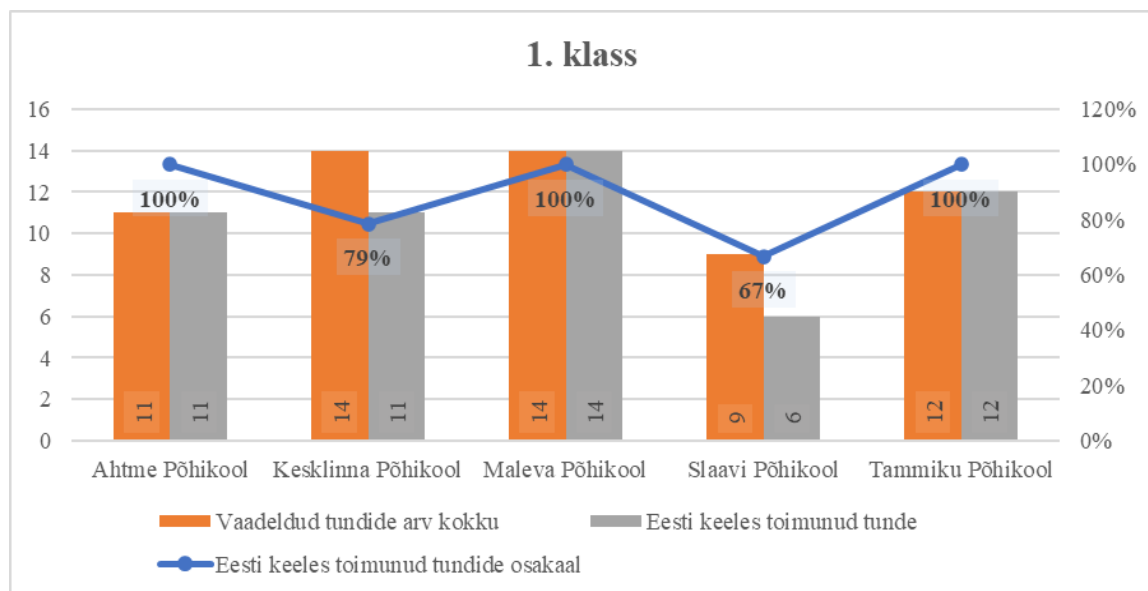
Järelevalves loeti eestikeelseks õppetund, kus õpetaja rääkis eesti keeles, kasutas vahekeelt minimaalselt, üksnes juhul, kui see oli vältimatult vajalik, ning kus oli näha, et õpetaja oli loonud õppekeskkonna, kus õpilased olid harjunud, et õpetaja kasutab õppetöös õpilaste jaoks eakohast eesti keelt.

Vaadeldud tundides rääkisid õpetajad eesti keeles, vene keelt kasutati vahekeelena vähesel määral, mõnel juhul oli vene keele kasutamine põhjendamatu. Eestikeelseteks ei loetud õppetunde, mille puhul ei leidnud kinnitust, et need tunnid toimuvad ka tavapäraselt eesti keeles – asjaolu, et õpetaja rääkis ainult eesti keeles, oli õpilaste jaoks harjumatu ja arusaamatu ning õpilased ei saanud õppetööst osa võtta.

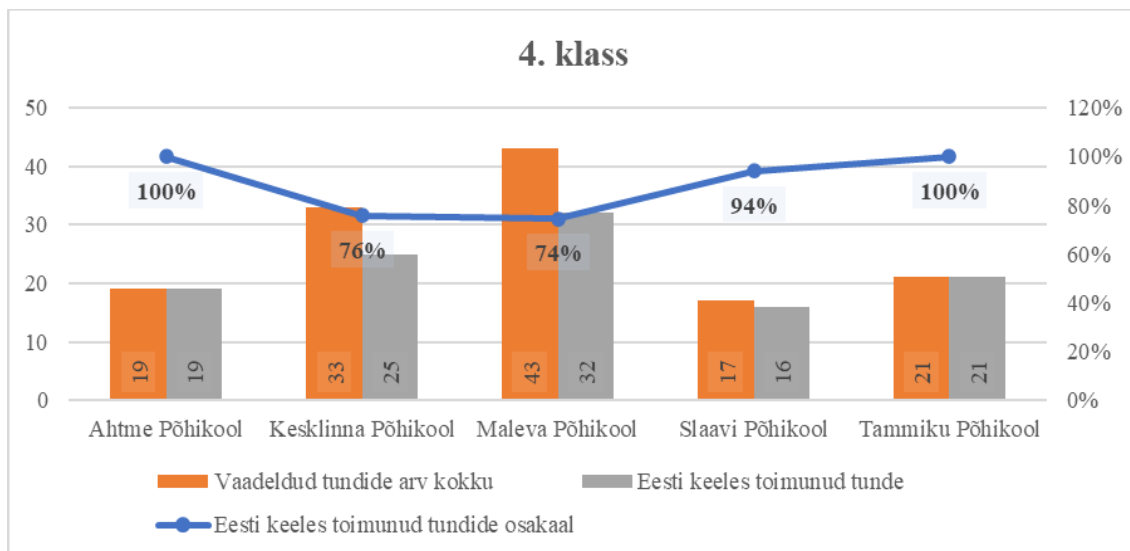
Joonis 1. Kohtla-Järve munitsipaalkoolides eesti keeles toimunud tunnid.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Joonis 2. Kohtla-Järve munitsipaalkoolides eesti keeles toimunud 1. klasside tunnid.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Joonis 3. Kohtla-Järve munitsipaalkoolides eesti keeles toimunud 4. klasside tunnid.
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Ahtme Põhikoolis vaadeldi perioodil 08.04.2025–24.04.2025 kokku 32 tundi (sealhulgas 1. klassides 11, 4. klassides 19 ja 5. klassis 2 tundi), kokku vaadeldi 13 õpetajat. Kõik vaadeldud tunnid (100%) toimusid eesti keeles.

Jättes välja kehalise kasvatuse, kunstiõpetuse ja tehnoloogiaõpetuse (kokku kümme tundi), kus keelepõhiseid õppematerjale ei kasutatud, olid kõigis vaadeldud tundides õppematerjalid eesti keeles.

Kõigis vaadeldud tundides oli õpetaja eesti keel ladus ja vigadeta.

Muu personal (abi, tugiisik) viibis 5 (16%) tunnis, nendest ühes kasutas muu personal õpilastega suhtlemisel eesti keelt, kahes tunnis vene keelt ning kahes tunnis ei rääkinud õpilastega üldse. Üheski vaadeldud tunnis ei suhelnud muu personal (tugiisik) õpetajaga tunni jooksul kordagi.

Vaadeldud tundidest 19-s (59%) sai valdav osa õpilastest võimaluse eesti keeles rääkida. 19-s (59%) vaadeldud tunnis rääkisid õpilased õpetajaga eesti keeles, kahes vaadeldud tunnis ei rääkinud õpilased tunni jooksul üldse. Kolmes vaadeldud tunnis (ühe klassi tunnid) rääkisid õpilased ka omavahel eesti keeles.

Kesklinna Põhikoolis vaadeldi perioodil 07.04.2025–24.04.2025 kokku 51 tundi, neist 1. klassides 14, 4. klassides 33 ja muudes klassides 4 (3. klassis 2, 7. klassis 1 ja 8. klassis 1 tundi), kokku vaadeldi 21 õpetajat.

Vaadeldud tundidest 40 (78%) toimusid eesti keeles. Järelevalve ei lugenud eestikeelseks kolme 1. klassi tundi (21% 1. klassis vaadeldud tundidest) ning kaheksat 4. klassi tundi (24% 4. klassi tundidest).

Kolmes tunnis kasutas õpetaja vahekeelena vene keelt, kahes tunnis tõlkis üksikuid sõnu, mida oligi konteksti arvestades vaja tõlkida. Ühes tunnis õpetaja tõlkis ja jagas mitmeid lauseid ning korraldusi vene keeles olukorras, kus see ei olnud konteksti arvestades vajalik.

40 (78%) tunnis olid kõigile õpilastele vajalikud õppematerjalid tagatud. Mõnes tunnis ei olnud kõigil õpilastel õppevahendeid, vahendid olid õpetajal ning ta andis neid õpilastele kordamööda kasutada. 40 tunnis olid õppematerjalid eestikeelsed, kahes tunnis kasutati õppematerjale (eesti

keel, kunstõpetus), millel olid vene- või ingliskeelsed tõlked. Vihikuid või töölehti kasutati 32 tunnis, õpilased täitsid neid eesti keeles.

49-s (96%) vaadeldud tunnis oli õpetaja eesti keel ladus ja vigadeta.

Vaadeldud tundidest 31-s (61%) sai valdav osa õpilastest võimaluse rääkida. 40-s (78%) rääkisid õpilased õpetajaga eesti keeles, 19-s (37%) tunnis pöördusid õpetaja poole vene keeles. 36-s (71%) tunnis rääkisid õpilased omavahel vene keeles, 14-s (27%) tunnis ei rääkinud õpilased omavahel üldse ning vaid ühes tunnis rääkisid omavahel eesti keeles.

Maleva Põhikoolis vaadeldi perioodil 07.04.2025–25.04.2025 kokku 68 õppetundi, neist 14 tundi 1. klassides, 43 tundi 4. klassides ning 11 tundi muudes klassides (kolme tundi 2.b klassis, kahte tundi 3. klassides, kahte tundi 7. klassides ja nelja tundi 8. klassides), kokku vaadeldi 30 õpetajat.

Vaadeldud tundidest 56 (82%) toimusid eesti keeles, 12 (18%) ainetundi eestikeelseks lugeda ei saanud. Venekeelsetest tundidest 11 toimusid 4. klassides (26% 4. klassi tundidest) ja üks 3. klassis. Vene keelt kasutati neis tundides eesti keelest palju rohkem. Neist viies tunnis õpetaja õpilaste keelekasutusele tähelepanu ei pööranud.

Kõik õpetajad rääkisid eesti keeles, kuid kolmes tunnis kasutasid nad ka vahekeelt, ühel korral oli see vajalik. Õpetajate eesti keel oli 65-s (96%) tunnis enamasti sujuv ja vigadeta. Kolmes (4%) tunnis (üks õpetaja ühes ja üks õpetaja kahes tunnis) tegid õpetajad rohkem vigu, kuid kummalgi õpetajal vaadeldi ka üht tundi, kus ta keelereeglite vastu vähem eksis.

Vaadeldud 68 tunnist 54-s (79%) kasutati õppematerjale, neist omakorda 51 (94%) tunnis olid vajalikud materjalid tagatud kõikidele õpilastele. Venekeelseid õppematerjale ei kasutatud üheski tunnis ja õpetajad ei soovitanud niisuguseid materjale õpilastel ka kodus kasutada. 43-s (63%) tunnis olid õpilastel vihikud, töövihikud või töölehed, mis olid täidetud eesti keeles. Mõnes tunnis olid õpilaste töölehed koondatud õpimappi.

Vaadeldud tundidest neljas oli abiõpetaja, kes rääkis õpilastega eesti keeles.

Slaavi Põhikoolis vaadeldi perioodil 07.04.2025–24.04.2025 kokku 34 tundi, sealhulgas 1. klassides 9, 4. klassides 17 ja muudes klassides 8 tundi, kokku vaadeldi 16 õpetajat. Nendest tundidest 30 (88%) toimusid eesti keeles, 1. klassis kolm (33% 1. klassi tundidest) tundi ja 4. klassides üks tund (6% 4. klassi tundidest) eesti keeles ei toimunud. Kõikides vaadeldud tundides olid õppematerjalid eestikeelsed. Kahes tunnis kasutas õpetaja vahekeelena vähesel määral vene keelt, mis oli ühes tunnis konteksti arvestades vajalik.

Kõikides tundides (100%) olid kõigile õpilastele vajalikud õppematerjalid tagatud ning need olid eestikeelsed. Kõikides tundides olid õpilaste tööd kirjutatud eesti keeles.

29-s (85%) vaadeldud tunnis oli õpetaja eesti keel ladus ja vigadeta. Neljas tunnis (12%) oli abiõpetaja, neist kõigis suhtles abiõpetaja õpilastega eesti keeles.

Vaadeldud tundidest 23-s sai valdav osa õpilastest võimaluse rääkida. 19-s vaadeldud tunnis rääkisid õpilased õpetajaga peamiselt eesti keeles, 15 tunnis vene keeles. Omavahel rääkisid õpilased 7 tunnis eesti keeles, 27 tunnis vene keeles.

Tammiku Põhikoolis vaadeldi perioodil 07.04.2025–24.04.2025 kokku 33 tundi, sealhulgas 1. klassides 12 ning 4. klassides 21 tundi, kokku vaadeldi 11 õpetajat. Nendest tundidest kõik 33 (100%) toimusid eesti keeles.

Kahes tunnis (6%) kasutas õpetaja vahekeelena vene keelt.

Kõikides tundides (100%) olid kõigile õpilastele tagatud vajalikud õppematerjalid. 30 (91%) tunnis olid õppematerjalid eestikeelsed, õpilaste tööd olid kirjutatud eesti keeles.

Kõikides vaadeldud tundides (100%) oli õpetaja eesti keel ladus ja vigadeta.

Ühes vaadeldud tunnis osales abiõpetaja, kes rääkis eesti keeles.

1.2. Õpikeskkond

Õigusaktides⁴ on sätestatud, et õppekeskkond peab toetama õpilase arengut ning peab võimaldama õpilasel õppes aktiivselt osaleda.

Õppeasutuste füüsiline keskkond vastas riikliku õppekava nõuetele⁵. Koolid olid varustatud tänapäeva nõuetele vastavate arvutite, ekraanide, digitahvlitega, õpetajad kasutasid tehnilisi vahendeid eeskätt õppe sisu nähtavamaks muutmiseks.

Klassiruumides olid rääkivad seinad, mõnes klassis oli materjali liiga palju ja mõnes vastupidiselt väga vähe. Paljudes tundides suunasid õpetajad õpilasi seintel olevat infot vaatama ning õpilastel oli vastuste koostamisel ja õigete sõnade leidmisel sellest abi.

Paljudes klassiruumides olid töölaudad ja toolid paigutatud grupiti, et õpilased näeksid üksteist ja saaksid omavahel paremini suhelda, selline mööbli paigutus soodustab omavahelist suhtlemist ning aktiveerib õppeprotsessi.

Õpetajad kasutasid enamasti traditsioonilisi õppemeetodid, andsid samaaegselt kõiki õpilasi haaravaid tööülesandeid. Aktiivõppemeetodeid, näiteks paaris- ja rühmatööd, kasutati, aga vähem. Paljudes vaadeldud tundides oli õpilastel võimalus aktiivselt suhelda, aga nad olid passiivsed, eelistasid kuulaja rolli, ootasid, et õpetaja küsib. Õpilased kasutasid eesti keelt piiratud ulatuses enamasti tuttavates ja õpitud suhtlemisolukordades, lisaks kuulasid õpetajate eestikeelset kõnet, lugesid eestikeelseid tekste ning vähesel määral ka kirjutasiid eestikeelseid tekste üles. Õpilased ei arutlenud, pigem vastasid lihtlausetega või kordasid varem öeldut, peamiselt ühe-kahe sõnaga. 1. klasside õpilased kasutasid eesti keelt julgemalt, loomingulisemalt ja vabamalt, nende sõnavara oli eakohane ja nad suutsid ka veidi vestelda. 4. klasside õpilaste sõnavara oli väike, nad kasutasid vastamisel ja suhtlemisel vaid üksikuid sõnu, mitte täislauseid. 4. klasside tundides esines õpilastel kohati raskusi ka eestikeelsete tekstide valjusti ettelugemisel. Enamikus tundides rääkisid õpilased õppetöös osaledes (rühmatöös, arutelus naabriga, kaasõpilaselt midagi küsides) omavahel vene keeles ning vaid pooltes tundides suunasid õpetajad neid omavahel eesti keeles rääkima.

Enamasti ei kasutatud vaadeldud tundide alguses õpilasi tööle innustavaid ja häälestavaid ülesandeid, peamiselt piirdusid õpetajad nädala- ja kuupäevade küsimise ning aastaaja kohta küsimuste esitamisega. Enamasti ei püstitatud ei ainealaseid ega keele-eesmärke. Sageli ei küsinud õpetajad ka tagasisidet ning jäi arusaamatuks, kas ja mil määral õpilased eesti keelest aru said ja mida tunnis õppisid.

Järelevalve näitas, et iga üksiku õpetaja panus ülemineku õnnestumisse on suure kaaluga, eriti algklassides: ka sama kooli klassides, kus õpetas kvalifitseeritud hea eesti keele oskusega õpetaja, oli üleminek toimunud oluliselt sujuvamalt.

⁴ PGS, § 19 lg-d 1, 2. Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“, § 5 lg 1.

⁵ PRÕK, § 6 lg 4.

1.3. Koolide valmisolek eestikeelsele haridusele üleminekul

Kõikides koolides on koostatud eestikeelsele haridusele ülemineku kavad, enamuses koolidest on ülemineku kavast planeeritud jõudnud arengukavasse, õppekavasse ja kooli üldtööplaani. Maleva Põhikoolil kehtivat arengukava ei ole. Koolid on kavandanud eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskavas ja õppeaasta üldtööplaanis palju erinevaid tegevusi, kuid ei ole planeeritud tegevusi, et hinnata eestikeelse õppe kvaliteeti ja järjepidevust. Üldtööplaanid sisaldavad palju koolielu rutiinseid tegevusi ja üritusi.

Kõikides koolides on korraldatud 1. ja 4. klasside õpilaste vanematele ja 4. klasside õpilastele rahulolu-uuringud, et jälgida eestikeelsele haridusele ülemineku seonduvat ning toetada õpilasi ja lapsevanemaid probleemide tekkimisel. Koolides tehtud rahuloluküsitluste tulemused kinnitavad, et valdavalt on lastevanemate suhtumine üleminekuprotsessi positiivne, nii õpetajate, õpilaste kui vanemate toetamine on olnud vajalik ja tõhus. Direktorite sõnul on vanemad koolides planeeritud ja läbi viidud eestikeelsele haridusele ülemineku toetavate tegevustega rahul.

Lapsevanemad on nii koolidelt kui ka kooli pidajalt saanud vajalikku infot ja teinud selle alusel endale sobivamad valikud. Näiteks Maleva Põhikool läks kogu kooli ulatuses eestikeelsele õppele üle 01.09.2024. Eelnevalt tehti koostöös pidajaga selgitustööd nii vanematele, õpilastele kui õpetajatele. Direktori sõnul lahkus seoses õppekeele muutumisega koolist kümme õpilast.

Kõikides koolides saadakse eestikeelsele õppele ülemineku edukuse kohta infot tunnivaatlustel ja õpetajatega vestlustel. Tunnivaatlusi viivad läbi õppealajuhatajad ja direktorid, kuid kõikides koolides soodustatakse ka kolleegide tundide vaatlemist. Koolides on välja töötatud vastavad tunnivaatluslehed, mille alusel tunde vaadeldakse ja õpetajale tagasisidet antakse. Koolides on läbi viidud tasemetöid, et kindlaks teha, kas ja kui võrd õpilased on eesti keeles ainealaseid teadmisi omandanud.

Slaavi Põhikoolis on lisaks eestikeelsele õppele ülemineku kavale koostatud ka ülemineku seireprotsessi plaan⁶, mille alusel saab jälgida õpilaste keelelist arengut, kaardistada rahulolu, jälgida 1. ja 4. klassides ülemineku ning õpilastele ja õpetajatele pakutava toe tõhusust. Seiretegevuste juures on esitatud mõõdikute kirjeldused⁷. Direktori sõnul saadakse infot peamiselt kohtumistel ainenõukoguga, 1. ja 4. klassi aineõpetajate ja klassijuhatajatega.

Kohtla-Järve Linnavalitsus on kõikides koolides läbi viinud seire, et saada ülevaade, kuidas on ülemineku eestikeelsele haridusele kulgenud. Kokkuvõtte seirest on koostamisel.

1.4. Õppematerjali olemasolu ja selle jõukohasus

Kõikides tundides, kus õppematerjale kasutati, olid need eestikeelsed. Valdavalt kasutati eesti õppekeelele koolidele mõeldud õpikuid, töövihikuid ja töölehti.

Vihikud ja töövihikud olid täidetud eesti keeles. Mitmed 1. klassi, aga ka 4. klassi õpetajad suunasid lapsi kasutama kirjutamisel õigeid tähekujusid, et need lastele meelde jääksid ja nad õigesti kirjutaksid.

Koolide juhtkonnad tõid välja, et õppematerjaliga on raske, sest see on õpilaste jaoks liiga keeruliselt sõnastatud. Õpetajad koostavad sageli materjalid ise ning kasutavad seejuures väga palju koolitustelt saadud soovitusi ja infot, internetist leitud ideid. Koolides on *Google Drive* õppematerjalide pangad, kust õpetajad abimaterjale leiavad. Paljud õpetajad teevad materjalide lihtsustamisel kolleegidega koostööd.

---

⁶ Slaavi Põhikooli koolisisene seireprotsess 2024/25.

⁷ Slaavi Põhikooli eesti keele ja eestikeelse õppe korraldamine 2024/25.

1.5. Õppekavaväline tegevus eestikeelsele õppele üleminekul

Koolides tegutsevad eestikeelsed huviringid, kuid neid ei ole olnud võimalik avada nii palju, kui koolid sooviksid, sest ei ole eestikeelseid juhendajaid ja rahalisi vahendeid.

Positiivsena saab välja tuua, et nt Ahtme Põhikooli mudilaskoor läheb laulupeole.

Kõikides koolides töötavad eesti töökeelega pikapäevarühmad, kus õpilased saavad korrata tundides õpitud, teha kodutöid, suhelda ja olla eestikeelses keskkonnas.

Koolijuhtide sõnul tehakse eesti keele õppe toetamiseks õppekäike eestikeelsete giididega, külastatakse teatreid, looduskeskusi, osaletakse „Kultuuriranitsa“ erinevates kultuuriprojektides, kasutatakse projekti „Teater maale“ võimalusi, tehakse õpilasvahetusi ja osaletakse Arukate Õpilaste Akadeemias. Samuti tehakse väljasõite partnerkoolidesse. Tihedad sidemed eestikeelsete õppeasutustega on Slaavi Põhikoolil, teistel koolidel on jäänud eesti õppekeelega koolide külastamised ühekordseteks ettevõtmisteks.

Eesti keeles õpetavad õpetajad räägivad ka väljaspool tunde õpilastega eesti keeles. Lisaks on nt kohtumised kutsehariduskeskuse ja gümnaasiumite esindajatega eesti keeles.

Kõikide koolide aktused ja üritused viiakse läbi eesti keeles.

Pidaja lisas, et nad toetavad rahaliselt koolide õppekäike.

Kõikides koolides on õpilastele avatud pikapäevarühmad. Ahtme Põhikoolis on 1.–3. klassi õpilastel võimalus olla oma klassiõpetajaga kella 14-ni ning edasi töötab üks pikapäevarühm, Kesklinna Põhikoolis töötab kaks rühma: 1.–3. klassi ja 4. klassi õpilastele, Maleva Põhikoolis 1. ja 2. klassi õpilastele, 4. klasside õpilasi juhendavad klassijuhatajad, et õpilased saaksid pärast tunde abi õpiülesannete tegemisel. Slaavi Põhikoolis on pikapäevarühm 1. klasside õpilastele, Tammiku Põhikoolis on õpilastel võimalus olla pikapäevarühmas kella 14ni oma klassiõpetajaga ning edasi töötab üks pikapäevarühm 1.–4. klassi õpilastele.

1.6. Kokkuvõte

Koolides on eestikeelsele õppele ülemineku planeeritud eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskavades, arengukavades, õppekavades ja üldtööplaanides. Valdav osa planeeritud tegevustest on täidetud, mõned on veel elluviimisel.

1. ja 4. klassides toimub õppetöö valdavalt osas õppetundidest eesti keeles, kuid kooliti on eestikeelse õppe osakaal erinev. 1. klassides on eestikeelse õppe osakaal suurem, õpilaste sõnavara eakohasem ja keeleoskus parem kui 4. klassides.

Suuremas osas vaadeldud tundidest kasutasid õpetajad traditsioonilisi õppemeetodeid. Õpilastel oli vaadeldud tundides küll võimalus eesti keelt kasutada, aga enamasti nad ei kasutanud seda võimalust, pigem ootasid, millal õpetaja küsib, ning vastasid ühe sõnaga.

Koolid ja kooli pidaja on seiranud eestikeelsele õppele üleminekut, selleks on külastatud õppetunde, on vesteldud õpetajatega, viidud läbi rahulolu-uuringuid.

1.7. Ettepanekud pidajale ja koolide direktoritele

1.7.1. Kavandada eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskavas ja õppeaasta üldtööplaanis tegevused eestikeelse õppe kvaliteedi järjepidevaks hindamiseks.

1.7.2. Hinnata eestikeelsele õppele ülemineku kavas välja toodud tegevuste vajalikkust ning tehtud tegevuste tulemuslikkust, et järgmise õppeaasta üldtööplaanis oleks võimalik üleminekukavale toetudes uusi eesmärke ja tegevusi planeerida.

1.7.3. Aktiveerida suhteid partnerkoolidega, et nii õpilastel kui ka õpetajatel oleks võimalus suhelda eesti õppekeelega koolidega.

1.7.4. Hoogustada eestikeelset huvitegevust, et õpilastel oleks võimalik eesti keelt kuulda ka õppetöövälises tegevuses.

1.8. Ettekirjutused pidajale

1.8.1. Tagada Kesklinna Põhikoolis õppetöö toimumine eesti keeles kõigis klassides, mille osas ei ole põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse 100¹⁵ lõike 1 kohaselt hoolekogu

ettepanekul ja linnavolikogu otsuse alusel määratud õppekeeleks muu keel eesti keele asemel, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 21 lõikest 1 ja § 100¹⁵ lõikest 1. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest; täitmise tõendamiseks viib Haridus- ja Teadusministeerium läbi järelkontrolli 2026. aastal.

1.8.2. Tagada Maleva Põhikoolis õppetöö toimumine eesti keeles kõigis klassides, mille osas ei ole põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse 100¹⁵ lõike 1 kohaselt hoolekogu ettepanekul ja linnavolikogu otsuse alusel määratud õppekeeleks muu keel eesti keele asemel, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 21 lõikest 1 ja § 100¹⁵ lõikest 1. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest; täitmise tõendamiseks viib Haridus- ja Teadusministeerium läbi järelkontrolli 2026. aastal.

1.8.3. Tagada Maleva Põhikooli arengukava koostamine ja kehtestamine vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 67 lõigetele 1 ja 2. Täitmise tähtaeg: 01.11.2025.

1.8.4. Tagada Slaavi Põhikoolis õppetöö toimumine eesti keeles kõigis klassides, mille osas ei ole põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse 100¹⁵ lõike 1 kohaselt hoolekogu ettepanekul ja linnavolikogu otsuse alusel määratud õppekeeleks muu keel eesti keele asemel, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 21 lõikest 1 ja § 100¹⁵ lõikest 1. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest; täitmise tõendamiseks viib Haridus- ja Teadusministeerium läbi järelkontrolli 2026. aastal.

2. Õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon

2.1. Põhikooli pidamisel peab kooli pidaja tagama põhikooli riikliku õppekava täitmiseks vajalike kvalifitseeritud õpetajate olemasolu.⁸ Järelevalves kontrolliti õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavust seaduses sätestatud nõuetele ja võrreldi EHISesse kantud andmete vastavust kvalifikatsiooni tõendavatele dokumentidele.

Õppe- ja kasvatusala töötajaid, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded, oli Kohtla-Järve koolides (seisuga aprill 2025) kokku 239.

2.1.1. Ahtme Põhikoolis oli järelevalve ajal 46 õppe- ja kasvatusala töötajat, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded. Direktori, õppealajuhataja, 23 õpetaja (üks õpetajatest oli järelevalve ajal lapsehoolduspuhkusel) ja 1 tugispetsialisti ehk 26 (57%) õppe- ja kasvatusala töötaja kvalifikatsioon oli nõuetekohane, 20 (43%) töötajal ei olnud. Õpetajaid oli 43, neist 23 (53%) kvalifikatsioon vastab ja 20 (47%) kvalifikatsioon ei vasta nõuetele.

2.1.2. Keslinna Põhikoolis oli järelevalve ajal 47 õppe- ja kasvatusala töötajat, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded. Kvalifikatsiooninõuded on täidetud direktoril, õppealajuhatajal, 2 sotsiaalpedagoogil ja 15 õpetajal ehk 19-l (40%) õppe- ja kasvatusala töötajal, 28-l (60%) õppe- ja kasvatusala töötajal nõutud kvalifikatsiooni ei ole. Kummalgi sotsiaalpedagoogil ei ole nõuetekohast kvalifikatsiooni õpetaja ametikohal töötamiseks.

Nõuetele vastav keeleoskus puudub psühholoogil.

Direktor, õppealajuhataja ja kaks sotsiaalpedagoogi töötavad ka õpetajatena.

Õpetajaid on kokku 46, neist 17 (37%) kvalifikatsioon vastab ja 29 (63%) kvalifikatsioon ei vasta nõuetele.

2.1.3. Maleva Põhikoolis oli järelevalve ajal 54 õppe- ja kasvatusala töötajat, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded.

Direktori ja õppealajuhataja, kes mõlemad töötavad ka õpetajana, 24 õpetaja ja 4 tugispetsialisti, kellest 1 töötab ka õpetajana, kvalifikatsioon vastab nõuetele. 24 õpetajal nõutavat kvalifikatsiooni ei ole. Kvalifikatsioon vastab nõuetele 30-l (56%) ja ei vasta nõuetele 24-l (44%) õppe- ja kasvatusala töötajal.

Õpetajaid on kokku 51, neist 27 (53%) kvalifikatsioon vastab nõuetele, 24-l (47%) ei vasta.

Maleva Põhikoolis tuvastati järelevalves ka õpetaja, kelle haridustase (keskharidus) dokumentaalselt tõendamist ei leidnud. Mitme õpetajaga, kellel kvalifikatsioon nõuetele ei

⁸ PGS, § 7 lg 1.

vasta, olid sõlmitud tähtajatud töölepingud. Järelevalve ajal sõlmiti kõikide kvalifikatsioonita õpetajatega tähtajalised töölepingud.

2.1.4. Slaavi Põhikoolis oli järelevalve ajal 45 õppe- ja kasvatusala töötajat, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded.

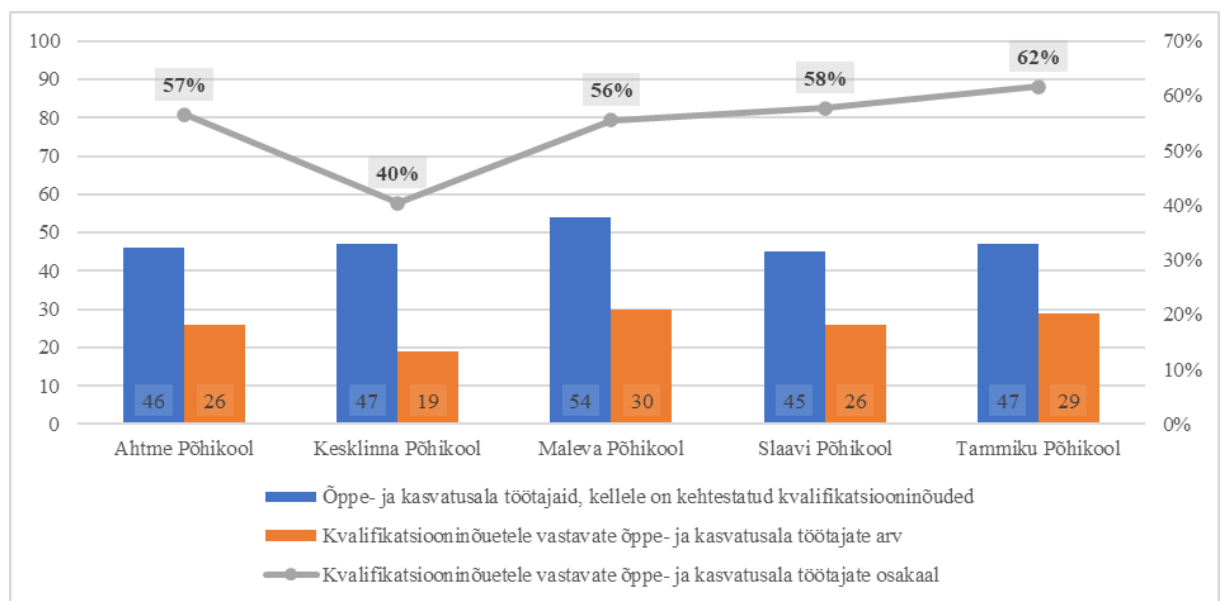
Direktori, õppealajuhataja, kahe sotsiaalpedagoogi ja 22 õpetaja kvalifikatsioon on nõuetekohane. Kvalifikatsioon vastab nõuetele 26-l (58%) ja ei vasta nõuetele 19-l (42%) õppe- ja kasvatusala töötajal.

Õpetajaid oli kokku 41, neist 22 (54%) kvalifikatsioon vastab nõuetele, 19-l (46%) ei vasta.

2.1.5. Tammiku Põhikoolis oli järelevalve ajal 47 õppe- ja kasvatusala töötajat, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded, neist 13 on asunud koolis tööle 2024/2025. õppeaastal.

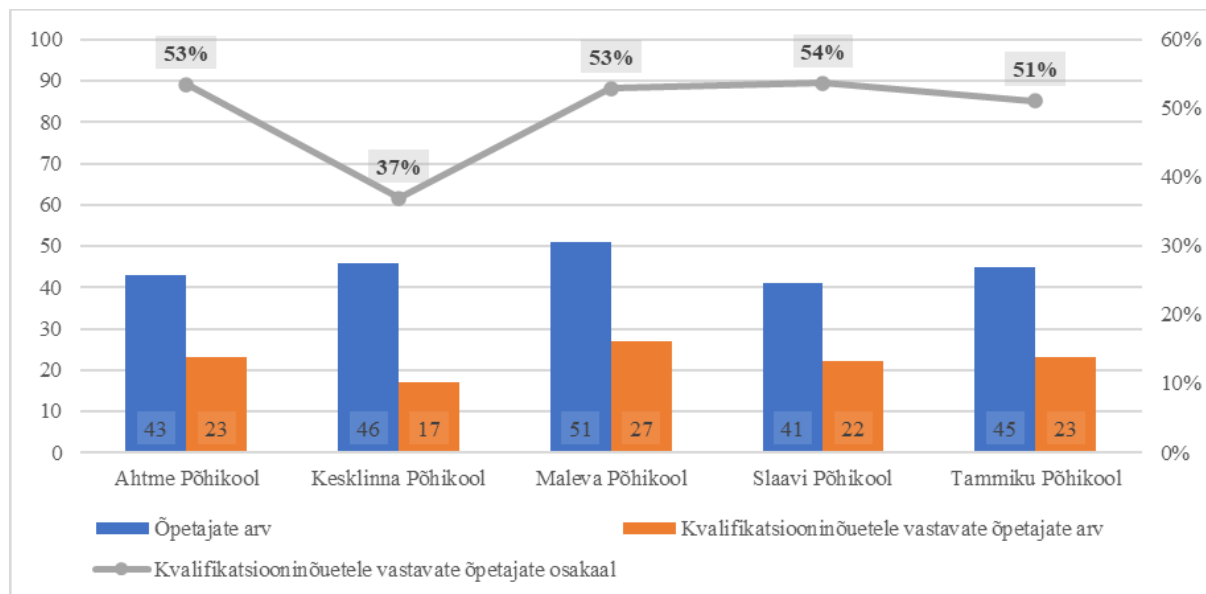
Direktori, õppealajuhataja, 23 õpetaja ja 4 tugispetsialisti ehk 29 (62%) õppe- ja kasvatusala töötaja kvalifikatsioon on nõuetekohane, 18-l (38%) õppe- ja kasvatusala töötajal nõutud kvalifikatsiooni ei ole. Direktor, õppealajuhataja, eripedagoog ja logopeed töötavad ka õpetajana. Õpetajaid on kokku 45, neist 23 (51%) kvalifikatsioon vastab nõuetele ja 22-l (49%) ei vasta. Eripedagoogil ei ole kvalifikatsiooni õpetaja ametikohal töötamiseks.

Joonistel 4 ja 5 on esitatud õppe- ja kasvatusala töötajate ja õpetajate kvalifikatsiooni vastavus nõuetele.

Joonis 4. Koolides töötavate õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavus nõuetele.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Joonis 5. Koolides töötavate õpetajate kvalifikatsiooni vastavus nõuetele.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Ahtme Põhikoolis on EHISE andmetel nädalas kokku 867,5 õppetundi, neist 465 (54%) annavad kvalifikatsiooniga õpetajad.

Kesklinna Põhikoolis on EHISE andmetel nädalas kokku 912 õppetundi, neist 384 (42%) annavad kvalifikatsiooniga õpetajad.

Maleva Põhikoolis on EHISE andmetel nädalas kokku 1031 õppetundi, neist 566 (55%) annavad kvalifikatsiooniga õpetajad.

Slaavi Põhikoolis on EHISE andmetel nädalas kokku 786 õppetundi, neist 437 (56%) tundi annavad kvalifikatsiooniga õpetajad.

Tammiku Põhikoolis on EHISE andmetel nädalas kokku 877 õppetundi, neist 465 (53%) annavad kvalifikatsiooniga õpetajad.

2.2. Koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv peab nende läbiviidava õppe- ja kasvatusgevuse mahust lähtuvalt olema piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.⁹

Üheski Kohtla-Järve koolis ei ole tagatud kvalifikatsiooniga õpetajate piisavus.

2.2.1. Ahtme Põhikoolis on EHISE andmetel nädalas kokku 867,5 õppetundi, neist 465 (54 %) annavad kvalifikatsiooniga õpetajad.

I kooliastmes on 274,5 tundi, millest 123 (45%) annavad kvalifikatsiooniga õpetajad.

II kooliastmes on 293 tundi, millest 167 (57%) annavad kvalifikatsiooniga õpetajad.

III kooliastmes on 300 tundi, millest 175 (58%) annavad kvalifikatsiooniga õpetajad.

Ahtme Põhikoolis ei ole nõuetekohase kvalifikatsiooniga ühtki füüsika-, keemia- ja tehnoloogiaõpetuse õpetajat.

2.2.2. Kesklinna Põhikoolis on EHISE andmetel nädalas kokku 912 õppetundi, neist 384 (42%) annavad kvalifikatsiooniga õpetajad.

I kooliastmes on 179 tundi, millest 95 (53%) annavad kvalifikatsiooniga õpetajad.

II kooliastmes on 360 tundi, millest 151,5 (42%) annavad kvalifikatsiooniga õpetajad.

III kooliastmes on 373 tundi, millest 137,5 (37%) annavad kvalifikatsiooniga õpetajad.

Kesklinna Põhikoolis ei ole nõuetekohase kvalifikatsiooniga ühtki III kooliastme tehnoloogiaõpetuse, käsitöö ja kodunduse, loodusõpetuse, bioloogia-, matemaatika-, keemia-

⁹ PGS, § 74 lg 9.

ja füüsikaõpetajat. I kooliastmes ei ole ühtki muusikaõpetajat, kelle kvalifikatsioon vastaks nõuetele.

2.2.3. Maleva Põhikoolis on EHISE andmetel nädalas kokku 1031 õppetundi, millest 566 (55%) annavad kvalifikatsiooniga õpetajad.

I kooliastmes on 259 tundi, millest 144 (56%) annavad kvalifikatsiooniga õpetajad.

II kooliastmes on 409 tundi, millest 248 (61%) annavad kvalifikatsiooniga õpetajad.

III kooliastmes on 363 tundi, millest 174 (48%) annavad kvalifikatsiooniga õpetajad.

Maleva Põhikoolis ei ole nõuetekohase kvalifikatsiooniga ühtki bioloogia-, füüsika-, geograafia-, keemia-, käsitöö- ja kodunduse ning ühiskonnaõpetuse õpetajat.

2.2.4. Slaavi Põhikoolis on EHISE andmetel nädalas kokku 786 õppetundi, neist 437 tundi (56%) annavad kvalifikatsiooniga õpetajad.

I kooliastmes on 217 tundi, millest 131 (60%) annavad kvalifikatsiooniga õpetajad.

II kooliastmes on 269 tundi, millest 141 (52%) annavad kvalifikatsiooniga õpetajad.

III kooliastmes on 300 tundi, millest 165 (55%) annavad kvalifikatsiooniga õpetajad.

Slaavi Põhikoolis ei ole nõuetekohase kvalifikatsiooniga ühtki füüsika ja saksa keele õpetajat.

2.2.5. Tammiku Põhikoolis on EHISE andmetel nädalas kokku 877 õppetundi, neist 465 (53%) annavad kvalifikatsiooniga õpetajad.

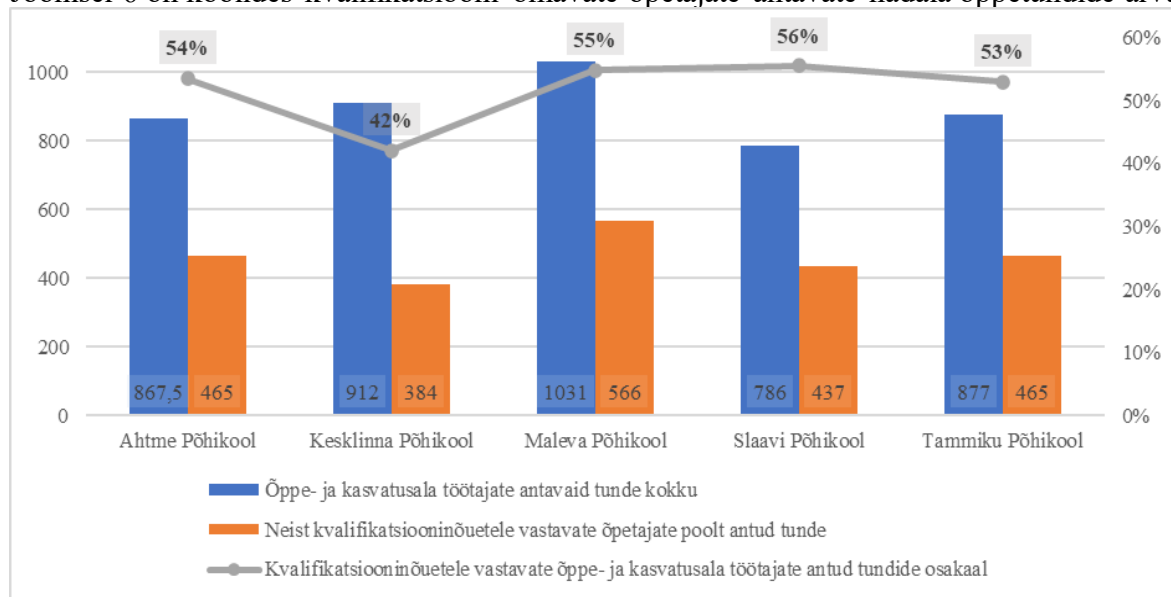
I kooliastmes on 212 tundi, millest 143 (67%) annavad kvalifikatsiooniga õpetajad.

II kooliastmes on 296 tundi, millest 155 (52%) annavad kvalifikatsiooniga õpetajad.

III kooliastmes on 369 tundi, millest 167 (45%) annavad kvalifikatsiooniga õpetajad.

Tammiku Põhikoolis ei ole nõuetekohase kvalifikatsiooniga ühtki bioloogia-, füüsika-, tehnoloogia-, geograafia-, vene keele ja kirjanduse õpetajat.

Joonisel 6 on koolides kvalifikatsiooni omavate õpetajate antavate nädala õppetundide arvud.

Joonis 6. Kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate poolt antud õppetundide arv nädalas ja osakaal kõigist õppetundidest.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

2.3. Kvalifikatsiooninõuetele vastavus 1. klasside õpetajatel

2.3.1. Ahtme Põhikoolis õpetab 1. klassides kolm õpetajat, kellest ühe (33%) kvalifikatsioon vastab nõuetele, kahe (66%) õpetaja kvalifikatsioon nõuetele ei vasta.

2.3.2. Kesklinna Põhikoolis õpetab 1. klassides kaheksa õpetajat, kellest kahe (25%) kvalifikatsioon vastab nõuetele, kuue (75%) õpetaja kvalifikatsioon nõuetele ei vasta.

2.3.3. Maleva Põhikoolis õpetab 1. klassides seitse õpetajat, kõigi (100%) kvalifikatsioon vastab nõuetele.

2.3.4. Slaavi Põhikoolis õpetab 1. klassides viis õpetajat, kellest kahe (40%) kvalifikatsioon vastab nõuetele, kolme (60%) õpetaja kvalifikatsioon nõuetele ei vasta.

2.3.5. Tammiku Põhikoolis õpetab 1. klassides neli õpetajat, kellest kolme (75%) kvalifikatsioon vastab nõuetele, ühe (25%) õpetaja kvalifikatsioon nõuetele ei vasta.

2.4. Kvalifikatsiooninõuetele vastavus 4. klasside õpetajatel

2.4.1. Ahtme Põhikoolis õpetab 4. klassides 13 õpetajat, kellest 7 (54%) kvalifikatsioon vastab nõuetele, 6 (46%) õpetaja kvalifikatsioon nõuetele ei vasta.

2.4.2. Kesklinna Põhikoolis õpetab 4. klassides 21 õpetajat, kellest 7 (33%) kvalifikatsioon vastab nõuetele, 14 (67%) õpetaja kvalifikatsioon nõuetele ei vasta.

2.4.3. Maleva Põhikoolis õpetab 4. klassides 19 õpetajat, kellest 7 (37%) kvalifikatsioon vastab nõuetele, 12 (63%) õpetaja kvalifikatsioon nõuetele ei vasta.

2.4.4. Slaavi Põhikoolis õpetab 4. klassides 16 õpetajat, kellest 9 (56%) kvalifikatsioon vastab nõuetele, 7 (44%) õpetaja kvalifikatsioon nõuetele ei vasta.

2.4.5. Tammiku Põhikoolis õpetab 4. klassides 11 õpetajat, kellest 5 (45%) kvalifikatsioon vastab nõuetele, 6 (55%) õpetaja kvalifikatsioon nõuetele ei vasta.

1. ja 4. klassides on iga õpetaja nii aine kui ka keeleõpetaja, seetõttu on oluline, et õpetajad jätkaksid enda arendamist ja koolitamist LAK-õppes.

2.5. Õppe- ja kasvatusala töötajate keeleoskus

Keeleseaduse alusel antud määruse¹⁰ kohaselt peavad C1-tasemel eesti keelt oskama õppeasutuste juhid, õppealajuhatajad ning eesti keele ja eesti keeles õpetavad õpetajad. Vähemalt B2-tasemel keeleoskuse nõue on sätestatud¹¹ õpetajatele, kes töötavad üldhariduskooli klassis, mille õppekeel on eesti keelest erinev keel¹², võõrkeeleõpetajatele¹³ (välja arvatud eesti keele kui teise keele õpetajad) ning eripedagoogidele, logopeedidele, sotsiaalpedagoogidele ja psühholoogidele, kelle teenust tarbivad mitte-eesti emakeelega isikud¹⁴.

Määruse üleminekusäte¹⁵ annab õpetajatele, kes töötasid 1. juulil 2024 üldhariduskoolis või üldhariduskooli klassis, mille õppekeel on eesti keelest erinev keel, võimaluse viia oma keeleoskus nõuetega vastavusse 1. augustiks 2025. Kuni selle ajani ei ole määrusega nõutaval tasemel keeleoskuse puudumine töölepingu ülesütleamise aluseks juhul, kui õpetaja valdab eesti

¹⁰ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsiliselt isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 9 lg-d 6 ja 7¹.

¹¹ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsiliselt isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“.

¹² Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsiliselt isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 8 p 6.

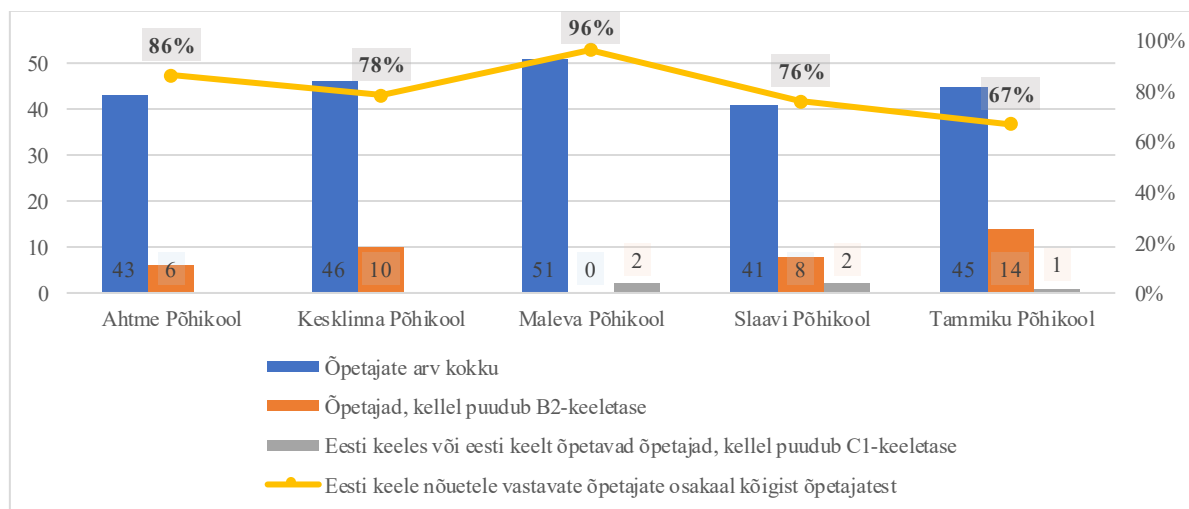
¹³ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsiliselt isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 8 p 6¹.

¹⁴ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsiliselt isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 8 p 7.

¹⁵ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsiliselt isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 10 lg 6.

keelt vähemalt B1-tasemel. Kui õpetajal B1-tasemel keeleoskust ei ole, ei saa kooli direktor teda õpetajana tööle võtta ega tähtajalist töölepingut sõlmida ¹⁶.

Seadus¹⁷ sätestab, et kui haldusjärelevalve käigus on tuvastatud õpetaja mittevastavus kvalifikatsiooninõuetes ettenähtud eesti keele oskuse nõudele, on järelevalvel õigus teha ettekirjutus ametikoha täitmiseks isikuga, kelle kvalifikatsioon vastab ettenähtud eesti keele oskuse nõudele. Õpetajate keeleoskus on toodud joonisel 7.

Joonis 7. Koolides töötavate õpetajate arv, kellel puudub nõutav keeleoskus.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

2.5.1. Ahtme Põhikoolis on kuus õpetajat, kellel puudub nõuetekohane B2 keeletase (on B1 keeletase). Direktori sõnul õpetajad keeleksamit sooritada ei plaani ning nendega lõpeb tööleping 31.07.2025.

2.5.2. Keslinna Põhikoolis on kümme õpetajat, kellel puudub nõuetekohane B2 keeletase (üheksal õpetajal on B1 keeletase ja ühel õpetajal A2 keeletase), lisaks ei ole nõuetekohast eesti keele oskust psühholoogil.

2.5.3. Maleva Põhikoolis ei tööta õpetajaid, kellel puuduks eesti keele oskus B2-tasemel. Samas on koolis kaks õpetajat, kes õpetavad eesti keeles, kuid neil puudub C1-taset tõendav dokument. Keeleamet on teinud neile ettekirjutuse sooritada C1-taseme keeleksam.

2.5.4. Slaavi Põhikoolis on kaheksa õpetajat, kellel puudub nõuetekohane B2 keeletase (on B1 keeletase). Direktori sõnul loodavad mitmed neist saavutada tähtajaks B2 keeletaseme, kahel eesti keeles õpetaval õpetajal puudub C1 keeletase.

2.5.5. Tammiku Põhikoolis on 14 õpetajat, kellel puudub nõuetekohane B2 keeletase (on B1 keeletase) ja üks eesti keeles õpetav õpetaja, kellel puudub C1 keeletase.

Õppe- ja kasvatusala töötajaid, kellel puudub vajalik B2 keeletase, on Kohtla-Järve koolides kokku 39 (1 psühholoog ja 38 õpetajat), C1-tase puudub viiel õpetajal, kes õpetavad eesti keeles. Kõikides koolides on toetatud õpetajate keeleõpet.

2.6. Kokkuvõte

Koolides töötab kokku 226 õpetajat, kellest 112 (50%) kvalifikatsioon vastab nõuetele ja 114 (50%) kvalifikatsioon nõuetele ei vasta. Eestikeelsele haridusele ülemineku jätkudes peab

¹⁶ PGS, § 74 lg 7.

¹⁷ PGS, § 87 lg 3¹ p 1.

Kohtla-Järvel aasta-aastalt kvalifitseeritud eesti keelt valdavate õpetajate arv praeguse seisuga võrreldes oluliselt kasvama. Koolid vajavad rohkem kvalifitseeritud õpetajaid, kes sooviksid Eesti haridusse olulise panuse anda. Järelevalve näitas, et iga üksiku õpetaja panus ülemineku õnnestumisse on suure kaaluga, eriti algklassides. Selle näiteks on, et ka sama kooli klassides, kus õpetas kvalifitseeritud hea eesti keele oskusega õpetaja, oli üleminek toimunud oluliselt sujuvamalt kui teistes klassides.

2.7. Ettepanekud pidajale ja koolide direktoritele

- 2.7.1. Rakendada täiendavaid meetmeid kooli üleminekuklasside õpetajate kvalifikatsiooni tõstmiseks, nende erialase ning metoodilise ettevalmistuse parandamiseks.
- 2.7.2. Koostada koolides eestikeelsele haridusele ülemineku perioodiks õppe- ja kasvatusala töötajate täiendkoolituse plaan, mis esitaks konkreetsed koolitusvajadused konkreetsetele töötajatele ja töötajate gruppidele.
- 2.7.3. Koondada koolide koolituskavade andmed ülelinnaliseks täiendkoolituse plaaniks ning koolide ja pidaja koostöös leida võimalusi koolituste läbiviimiseks.
- 2.7.4. Leida võimalusi korraldada koolide koostööd Eesti teistes piirkondades asuvate eesti õppekeelega koolidega, et õpetajad saaksid oma metoodilisi oskusi ja keeleoskust täiendada.
- 2.7.5. Töötada välja põhimõtted, kuidas hinnatakse kvalifikatsioonita õpetajate tööle võtmisel nende pedagoogilisi ja erialaseid kompetentse.

2.8. Ettekirjutused pidajale

- 2.8.1. Tagada Ahtme Põhikoolis kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate piisavus lähtuvalt nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõikest 9. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.
- 2.8.2. Tagada Kesklinna Põhikoolis kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate piisavus lähtuvalt nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõikest 9. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.
- 2.8.3. Tagada Kesklinna Põhikoolis ühe A2-keele tasemega õpetaja ametikoha täitmine isikuga, kelle kvalifikatsioon vastab ettenähtud eesti keele oskuse nõudele, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74¹ lõikest 4 ja § 87 lõike 3¹ punktist 1. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.
- 2.8.4. Tagada Maleva Põhikoolis kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate piisavus lähtuvalt nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõikest 9. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.
- 2.8.5. Tagada Maleva Põhikoolis eesti keeles õpetava, kuid C1-keeleoskustasemeta kahe õpetaja ametikohta täitmine isikutega, kelle kvalifikatsioon vastab ettenähtud eesti keele oskuse nõudele, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74¹ lõikest 4 ja § 87 lõike 3¹ punktist 1. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.
- 2.8.6. Tagada Slaavi Põhikoolis kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate piisavus lähtuvalt nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõikest 9. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.
- 2.8.7. Tagada Slaavi Põhikoolis eesti keeles õpetava, kuid C1-keeleoskustasemeta kahe õpetaja ametikohta täitmine isikutega, kelle kvalifikatsioon vastab ettenähtud eesti keele oskuse nõudele, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74¹ lõikest 4 ja § 87 lõike 3¹ punktist 1. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.
- 2.8.8. Tagamaks Slaavi Põhikoolis töötavate õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74¹ lõikes 4 esitatud nõuetele ja lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 7 lõikest 1 ning § 74 lõikest 6, tagada avalike konkursside korraldamine nendele õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohtadele, kellel on olemas nõutav tasemeharidus, kuid puudub õpetajakutse, juhul, kui töötajale ei ole omistatud õpetajakutset hiljemalt 01.06.2026. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

- 2.8.9. Tagamaks Slaavi Põhikoolis töötavate õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74¹ lõikes 4 esitatud nõuetele ja lähtudes põhikooli ja gümnaasiumiseaduse § 7 lõikest 1 ning § 74 lõikest 6, tagada avalike konkursside korraldamine nendele õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohtadele, kellel puudub magistrikraad. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.
- 2.8.10. Tagada Tammiku Põhikoolis kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate piisavus lähtuvalt nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõikest 9. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.
- 2.8.11. Tagada Tammiku Põhikoolis eesti keeles õpetava, kuid C1-keeleoskustasemeta õpetaja ametikohta täitmine isikuga, kelle kvalifikatsioon vastab ettenähtud eesti keele oskuse nõudele, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74¹ lõikest 4 ja § 87 lõike 3¹ punktist 1. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.
- 2.8.12. Tagamaks Tammiku Põhikoolis töötavate õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74¹ lõikes 4 esitatud nõuetele ja lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 7 lõikest 1 ning § 74 lõikest 6, tagada avalike konkursside korraldamine nendele õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohtadele, kellel on olemas nõutav tasemeharidus, kuid puudub õpetajakutse, juhul, kui töötajale ei ole omistatud õpetajakutset hiljemalt 01.06.2026. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

HTM määrab kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate piisavuse tagamise ettekirjutuste täitmise tähtjaks 01.09.2026, olles arvestanud järgmisi asjaolusid:

- 1) käesoleva õiendi kinnitamise hetkeks on koolides aktiivne õpetajate värbamise periood uueks õppeaastaks juba alanud;
- 2) 2024. aasta sügisel 1. ja 4. klassides tööd alustanud õpetajad, kelle kvalifikatsioon pole nõuetekohane seetõttu, et neil pole kas õpetajakutset või on õpetajakoolituse magistritaseme õpingud pooleli, saavad taotleda enne ettekirjutuse täitmise tähtaega õpetajakutset või lõpetada magistriõpingud.

3. Õpetajate täiendkoolitus ja mentorlus

Järelevalves hinnati, kas eesti keele ja eesti keeles õpetavad õpetajad arendavad ennast ja on osalenud viimasel viiel aastal tänapäevasest õpikäsitusest lähtuvatel metoodikakoolitusel ning eesti keele ja eestikeelse õppe metoodikakoolitustel.

3.1. Ahtme Põhikoolis on õpetajate toetamiseks õpetajate koostööaeg, õpiringid, toetavad vestlused, kvisioonid, väljasõidud teistesse koolidesse, õpetajate vahetused, meeskonnakoolitused, LAK-õpet toetavad koolitused. Õpetajatel võimaldatakse kolleegide tunde vaadelda, alustavaid õpetajaid toetatakse, korraldatakse meeskonna ühiseid väljasõite, et vaimset tervist hoida ja pingeid maandada.

Ahtme Põhikooli 13-st 1. ja 4. klassis eesti keelt ja eestikeelseid aineid õpetavast õpetajast on kolme viimase aasta jooksul 6 (46%) läbinud pikemaid täiendkoolitusi metoodikates, mis toetavad eesti keele ja eestikeelset õpet. Lisaks on suur osa 1. ja 4. klassi õpetajatest läbinud viimaste aastate jooksul seoses eestikeelsele õppele üleminekuga lühemaid (4–11-tunniseid) koolitusi.

3.2. Keslinna Põhikooli 22-st 1. ja 4. klassis õpetavast õpetajast on 8 (36%) läbinud pikemaid täiendkoolitusi metoodikates (nt LAK-õpe, keelekümbelus, eesti keele kui teise keele õpetamise metoodika, pedagoogikakoolitus), mis toetavad eesti keele ja eestikeelset õpet.

Magistriõppe õppekaval õpib neli õpetajat (kaks õpetajat õpib õppekaval „Keeleõpe mitmekeelses koolis“, üks õpetaja õpib informaatikaõpetaja õppekaval, üks õpetaja õpib võõrkeeleõpetaja õppekaval). Bakalaureusetaseme kutseõpetaja õppekaval õpib kaks õpetajat.

Koolis on koostatud koolitusplaan terveks õppeaastaks. Juhtkonna sõnul planeeritakse koolitusi õpetajate arenguestlustel ja tööanalüüsid esitatud soovide põhjal. 2024/2025. õppeaasta

koolitusplaanis on planeeritud viie valdkonna koolitusi, näiteks LAK-õppe koolitus kevadel; hariduslike erivajadustega (edaspidi *HEV*) õpilastega seotud koolitustest HEV-õpilaste ja nende vanemate toetamise koolitus. Direktori sõnul on planeeritud koolitusi kogu meeskonnale ja need toimuvad tavaliselt koolivaheaegadel.

3.3. Maleva Põhikoolis on koolitusvajadused kaardistatud. Väike protsent pedagoogilisest personalist vajab B2- või C1-taseme saavutamiseks eesti keele kursusi.

Kooli juhtkonna hinnangul vajavad õpetajad teises keeles õpetamise meetodikakoolitusi, lisaks koolitusi, mis annavad teadmisi õpilaste mälu, tähelepanu, keskendumise ning õppimise seoste vahel, ning arengupsühholoogia, HEV-õpilaste toetamise ning enesekehtestamise teemalisi koolitusi. Samuti on vajadus korraldada õpetajatele LAK-õppe koolitusi.

Viimasel viiel aastal on 23-st 1. ja 4. klassis eesti keelt ja eestikeelseid aineid õpetavast õpetajast läbinud pikemaid meetodikaalaseid koolitusi 4 (17%) kokku 405 tunni ulatuses.

Lühematel meetodikaalastel koolitustel käis kümme (43%) 1. ja 4. klassis eesti keelt ja eestikeelseid aineid õpetavat õpetajat, osaledes niisugustel koolitustel kokku 296 tunni ulatuses.

Eesti keele C1-taseme koolitustel õppis viimase viie aasta jooksul üks 4. klassis eestikeelseid aineid õpetav õpetaja (330 tundi).

Koolis soovitakse arendada õpetajate õpirännet, toetada alustavaid õpetajaid, kohandada õppematerjali, soetada eestikeelseid raamatuid ja mänge.

Direktori sõnul koolitusplaani ei ole, sest 13 õpetajat õpib bakalaureuse- ja magistriõppes, doktorantuuris, osaletakse Noored Kooli programmis.

Mitmeid koolitusi korraldatakse kohapeal, sest koolis tegutseb Toila, Kiviõli ja Iisaku piirkonna pedagoogidele mõeldud meetodikakeskus, kus korraldatakse üritusi ja koolitusi, korraldajateks on oma kooli töötajad. Näiteks viimasel vaheajal oli koolitus, mille teemaks oli lugemisoskuse arendamine LAK-õppes. Koolis on enastjuhtivate õpetajate õpioskuste ring, sotsiaalsete ja emotsionaalsete oskuste õpiring ja alustavate õpetajate õpiring.

3.4. Slaavi Põhikoolis on õpetajate koolitusvajadust uuritud õppeaasta alguses peamiselt küsitlusi läbi viies ja ainenõukogude koosolekul. Koolitused on planeeritud üldtööplaanis.

Üleminekuklasside õpetajad vajavad enda hinnangul eelkõige praktilisi strateegiaid käitumisraskustega õpilaste toetamiseks tavaklassis, koostööst lapsevanematega, läbipõlemise ennetamise ja emotsionaalse heaolu teemadel, rõõprähklemise ja töökoormuse juhtimise valdkonnas.

Käesoleval õppeaastal on toimunud igakuised sisekoolitused, kuidas IT-vahendid saavad õpetajat õppetöö korraldamisel toetada. 2023/2024. õppeaastal olid järgmised koolitused: HEV-õpilastega töötamine üldhariduskoolis, enesejuhtimise ja meeskonnatöö praktiline koolitus. Need koolitused toetavad õpetajaid nii digipädevuse, meeskonnatöö kui ka HEV-õpilaste kaasamise valdkondades ning lähtuvad kooli arenguvajadustest. 21-st 1. ja 4. klassis eesti keelt ja eestikeelseid aineid õpetavast õpetajast 5 (24%) õpetajat on läbinud pikemaid meetodilisi koolitusi eestikeelseks õppeks.

Osa õpetajatest omab pikaajalist praktilist kogemust, teised on läbinud vastavaid koolitusi. Üks õpetaja osales alustava õpetaja tugiprogrammis, üheksa õpetajat on läbinud erinevaid meetodikakoolitusi. Direktor nentis, et koolisisesed pikemaid meetodilisi koolitusi praegu ei ole toimunud, sest paljud töötajad on vahetunud. 2024/2025. õppeaastal ei ole korraldatud LAK-õppe teemalisi täienduskoolitusi, küll on aga toimunud aprillis LAK-õppe kuu, mille raames toimus mitmeid praktilisi tegevusi ning õpetajad on ka varasemalt läbinud praktilisi koolitusi, nt lugemisoskuse arendamine LAK-õppes, eesti keelest erineva emakeelega 4. klassi õpilastele loodusõpetuse ja matemaatika õpetamine, keeleõppevõtted I kooliastmes.

3.5. Tammiku Põhikoolis on koolitusplaan, mis on üldtööplaani osa ja kus on toodud välja õppeaastaks planeeritud koolitused: kõigile kooli töötajatele mõeldud ühiskoolitused, individuaalsed koolitused, pikaajalised koolitused.

Eestikeelse füüsilise ja vaimse keskkonna loomiseks on viidud kogu koolikollektiivile läbi eestikeelseid koolitusi, nt tänane tööelu, küberhügieen, meeskonda ühendav koolitus, tõhusad ja ebatõhusad õpistrateegiad, sekkumine - millal ja kuidas?

Tammiku Põhikooli 1. ja 4. klassis eesti keelt ja eestikeelseid aineid õpetavatest õpetajatest on viie viimase aasta jooksul 2 (18%) läbinud pikemaid täiendkoolitusi metoodikates, mis toetavad eesti keele ja eestikeelset õpet. Üks õpetaja õpib magistriõppes õppekaval „Mitmekeelse kooli keeleõpe“, üks õpetaja bakalaureuseõppes õppekaval „Keeled ja mitmekeelses koolis“. Lisaks õpivad kolm õpetajat Narva Kolledžis klassiõpetaja ümberõppekursusel, samal kursusel õppis eelmisel õppeaastal üks õpetaja.

3.6. Mentorlus

Kõikides koolides rakendatakse noortele ja uutele õpetajatele mentorlust. Tammiku Põhikoolis on tööl kaks mentorit, kes juhendavad ning käivad noorte ja alustavate õpetajate tundides. Teistes koolides on mentoriteks õpetajad, kes juhendavad alustavaid õpetajaid muude tööülesannete kõrvalt.

Kõik koolijuhid kinnitasid, et uute õpetajate juhendamise süsteem toimib, kuid see ei asenda koolitusi.

3.7. Kokkuvõte

Kõikide koolide juhtkondadel on õpetajate koolitusvajadusest ülevaade. Koolides peetakse õpetajatega arenguveestlusi, mille käigus selguvad personaalsed koolitusvajadused. Sisehindamisel tuvastatakse üldised koolitusvajadused, sisendi annavad ka koolides tegutsevate aineühenduste kokkuvõtted.

Selleks kevadeks suuremahulisi koolitusi planeeritud ei ole, tegeletakse koolide ühinemiste ning uute õppe- ja kasvatusala töötajate värbamisega.

Kuna koolide õpetajate koosseis on viimasel paaril aastal oluliselt vahetunud ning uutest õpetajatest paljudel ei ole täidetud kvalifikatsiooninõuded ning puudub ka varasem õpetamise kogemus, on oluline alustavaid õpetajaid toetada ning metoodikaalaseid ja LAK-õppe koolitusi korraldada.

4. Tugiteenuste tagamine

PGSi¹⁸ kohaselt peab õpilasele koolis vajadusel tagama tasuta eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenuse.

Tugispetsialistide teenuse rakendamiseks peab võimalused looma kooli pidaja ning teenuse rakendamist korraldama direktor.

Tugispetsialisti teenus loetakse tagatuks juhul, kui seda osutab nõuetekohase kvalifikatsiooniga¹⁹ isik. Tugispetsialisti teenust ei saa osutada ja seega ei saa ka viidatud ametikohal töötada isik, kelle kvalifikatsioon ei ole nõuetekohane.

4.1. Sotsiaalpedagoog teenuse tagamine Kohtla-Järve koolides

4.1.1. Ahtme Põhikoolis on tagatud sotsiaalpedagoogi teenus, tugispetsialistil on nõuetekohane kvalifikatsioon ning ta oskab eesti keelt C1-tasemel.

Koolis töötab lisaks õppenõustaja, kellel on direktori sõnul sotsiaalpedagoogi toetav roll, kuid kvalifikatsioon puudub.

4.1.2. Kesklinna Põhikoolis on tagatud sotsiaalpedagoogi teenus, koolis töötab kaks sotsiaalpedagoogi, mõlema kvalifikatsioon vastab kehtestatud nõuetele ning nad oskavad eesti keelt C1-tasemel.

---

¹⁸ PGS, § 37 lg 2.

¹⁹ PGS, § 74¹ lg-d 7, 8, 9 ja 10.

4.1.3. Maleva Põhikoolis on tagatud sotsiaalpedagoogi teenus, koolis töötab kaks sotsiaalpedagoogi, neist üks täidab 1,0 ja teine 0,7 ametikohta, mõlemal on nõutav kvalifikatsioon ning eesti keele oskus C1-tasemel.

4.1.4. Slaavi Põhikoolis on tagatud sotsiaalpedagoogi teenus, koolis töötab kaks sotsiaalpedagoogi, mõlema kvalifikatsioon vastab kehtestatud nõuetele ning nad oskavad eesti keelt C1-tasemel.

4.1.5. Tammiku Põhikoolis on tagatud sotsiaalpedagoogi teenus, tugispetsialistil on nõuetekohane kvalifikatsioon ning C1-tasemel eesti keele oskus.

4.2. Eripedagoogi teenuse tagamine Kohtla-Järve koolides

4.2.1. Ahtme Põhikoolis, Kesklinna Põhikoolis, Maleva Põhikoolis ja Slaavi Põhikoolis ei tööta eripedagoogi, samuti ei ole teenuse osutamiseks väliste teenusepakkujatega lepinguid sõlmitud.

4.2.2. Tammiku Põhikoolis on eripedagoogi teenus tagatud, teenust osutab nõutava kvalifikatsiooniga tugispetsialist.

4.3. Logopeedi teenuse tagamine Kohtla-Järve koolides

4.3.1. Ahtme Põhikoolis, Kesklinna Põhikoolis ja Slaavi Põhikoolis logopeedi ei tööta, samuti ei ole teenuse osutamiseks väliste teenusepakkujatega lepinguid sõlmitud.

4.3.2. Maleva Põhikoolis töötab nõutava kvalifikatsiooniga logopeed 0,25 ametikohaga, direktori kinnitatud töötajate koosseisus on ette nähtud 1,0 logopeedi ametikohta. Kõik tuge vajavad õpilased logopeedi teenust ei saa. Koolivälise nõustamismeeskonna (edaspidi *KVNM*) otsusega on logopeedi teenus määratud 28 õpilasele, lisaks on kool määranud logopeedi teenuse 4 õpilasele.

4.3.3. Tammiku Põhikoolis töötab nõutava kvalifikatsiooniga logopeed.

4.4. Psühholoogi teenuse tagamine Kohtla-Järve koolides

4.4.1. Ahtme Põhikoolis ja Slaavi Põhikoolis ei tööta psühholoogi, samuti ei ole teenuste osutamiseks väliste teenusepakkujatega lepinguid sõlmitud.

4.4.2. Kesklinna Põhikoolis töötab psühholoog, kel puudub nõutav eesti keele oskus.

4.4.3. Maleva Põhikoolis ja Tammiku Põhikoolis on mõlemas nõutava kvalifikatsiooniga psühholoog.

4.5. Kokkuvõte

Kõigi nelja tugispetsialisti teenus on tagatud vaid Tammiku Põhikoolis. Kõikides koolides on tagatud sotsiaalpedagoogi teenus. Eripedagoogi teenus on tagatud vaid Tammiku Põhikoolis. Logopeedi teenust osutatakse Maleva Põhikoolis ja Tammiku Põhikoolis, kuid Maleva Põhikoolis on teenuse vajadus pakutavast suurem. Psühholoogi teenus on tagatud Maleva Põhikoolis, Tammiku Põhikoolis ja Kesklinna Põhikoolis, kuid Kesklinna Põhikooli psühholoog ei oska vajalikul tasemel eesti keelt.

Slaavi Põhikoolis on tugiteenuste EHISesse kandmisel tehtud vigu.

Koolid ei ole suutnud tugispetsialiste palgata ning ei ole ka erasektorist teenust osutavaid spetsialiste leidnud.

4.6. Ettepanekud pidajale ja koolide direktoritele

4.6.1. Analüüsida süsteemselt kõikide koolide tugisüsteemi ja tugimeetmete rakendamise tõhusust, et tagada õpilastele aja- ja asjakohane tugi.

4.6.2. Selgitada lapsevanematele KVNMI soovitusel õpilase eriklassi määramise kui lapse toetamise olulisust ning vajadusel suunata vanemad KVNMI, et otsus toe liigi kohta üle vaadata.

4.6.3. Õpilaste õpetamisel tavaklassis arvestada KVNMI soovitustega.

4.7. Ettekirjutused pidajale

- 4.7.1. Tagada Ahtme Põhikoolis eripedagoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ning § 74¹ lõikest 7. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.
- 4.7.2. Tagada Ahtme Põhikoolis logopeedi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ning § 74¹ lõikest 10. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.
- 4.7.3. Tagada Ahtme Põhikoolis psühholoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ning § 74¹ lõikest 8. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.
- 4.7.4. Tagada Kesklinna Põhikoolis eripedagoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ning § 74¹ lõikest 7. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.
- 4.7.5. Tagada Kesklinna Põhikoolis logopeedi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ning § 74¹ lõikest 10. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.
- 4.7.6. Tagada Kesklinna Põhikoolis psühholoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ning § 74¹ lõikest 8. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.
- 4.7.7. Tagada Maleva Põhikoolis eripedagoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ning § 74¹ lõikest 7. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.
- 4.7.8. Tagada Maleva Põhikoolis logopeedi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt kõikidele koolivälise nõustamismeeskonna otsusega õpilastele, kellele on logopeedi teenus ette nähtud, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ning § 74¹ lõikest 10. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.
- 4.7.9. Tagada Slaavi Põhikooli eripedagoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ja § 74¹ lõikest 7. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.
- 4.7.10. Tagada Slaavi Põhikoolis logopeedi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ja § 74¹ lõikest 10. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.
- 4.7.11. Tagada Slaavi Põhikoolis psühholoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ja § 74¹ lõikest 8. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.